

УДК 343.13

DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2025.36.15>

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ IN ABSENTIA

Калінніков Олексій Валерійович,
orcid.org/0000-0003-4337-833X

доктор філософії, адвокат, докторант
(Київський університет інтелектуальної
власності і права Національного
університету «Одеська юридична
академія», Київ, Україна)

У статті розглянуто стан нормативного регулювання використання технології Штучного інтелекту у кримінальному провадженні та правоохоронній діяльності в Україні та Європейському Союзі. В Україні шлях розбудови нормативного регулювання Штучного інтелекту, який розпочався у 2020 році схваленням Кабінетом Міністрів України Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні триває до теперішнього часу. Міністерством цифрової трансформації України на постій основі здійснюється ґрунтовна робота щодо розуміння Штучного інтелекту та напрацювання стандартів його використання. Водночас станом на теперішній час в законодавстві України відсутній нормативно-правовий акт, який встановлює правила використання технології Штучного інтелекту, в тому числі, у кримінальному провадженні. Проаналізовано Регламент Європейського Союзу 2024/1689 від 13.06.2024 «Artificial Intelligence Act» (Закон про штучний інтелект) з точки зору визначення сфер використання систем штучного інтелекту правоохоронними органами або від їхнього імені установами, органами, службами на підтримку правоохоронних органів. Проаналізоване соціологічне дослідження свідчить про позитивне ставлення переважної більшості респондентів до можливостей використання систем Штучного інтелекту у кримінальному провадженні. Можливості використання Штучного інтелекту у кримінальному провадженні *in absentia* можуть бути реалізовані: 1) при обранні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою за відсутності підозрюваного, обвинуваченого; 2) у спеціальному досудовому розслідуванні; 3) у спеціальному судовому провадженні. Можливості практичного залучення технології Штучного інтелекту до кримінального провадження *in absentia* систематизовані на дві групи: 1) для виконання технічних (механічних) завдань, в тому числі, до моменту нормативного врегулювання питання використання Штучного інтелекту у кримінальному провадженні; 2) для виконання завдань, під час яких можуть порушуватися, обмежуватися права та законні інтереси учасників кримінального провадження, що можливо лише після запровадження у кримінальному процесуальному законодавстві України правил і стандартів використання Штучного інтелекту в кримінальному провадженні з обов'язковим забезпечення таким учасникам права на оскарження результатів використання вказаної технології.

Ключові слова: штучний інтелект, *in absentia*, кримінальне провадження, спеціальне досудове розслідування, спеціальне судове провадження.

USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGY IN CRIMINAL PROCEEDINGS IN ABSENTIA

Kalinnikov Oleksii Valeriiovych,

orcid.org/0000-0003-4337-833X

Doctor of Philosophy, Attorney at Law,

Doctoral Student

(Kyiv University of Intellectual Property
and Law National University

«Odesa Law Academy»,

Kyiv, Ukraine)

The article examines the status of regulatory framework for the use of AI technology in criminal proceedings and law enforcement in Ukraine and the European Union. In Ukraine, the path of development of regulatory regulation of Artificial Intelligence, which began in 2020 with the approval by the Cabinet of Ministers of Ukraine of the Concept for the Development of Artificial Intelligence in Ukraine, continues to this day. The Ministry of Digital Transformation of Ukraine is constantly working to understand AI and develop standards for its use. At the same time, as of today, there is no legal act in Ukrainian legislation that establishes the rules for the use of AI technology, including in criminal proceedings. The author analyzes the European Union Regulation 2024/1689 of 13.06.2024 “Artificial Intelligence Act” (Artificial Intelligence Act) in terms of determining the scope of use of artificial intelligence systems by law enforcement agencies or on their behalf by institutions, bodies, services supporting law enforcement agencies. The analyzed sociological survey shows that the vast majority of respondents have a positive attitude towards the possibilities of using AI systems in criminal proceedings. The possibilities of using Artificial Intelligence in criminal proceedings in absentia can be realized: 1) when choosing a preventive measure in the form of detention in the absence of a suspect or accused; 2) in a special pre-trial investigation; 3) in special court proceedings. The possibilities of practical involvement of AI technology in criminal proceedings in absentia are systematized into two groups: 1) to perform technical (mechanical) tasks, including until the issue of using Artificial Intelligence in criminal proceedings is regulated by law; 2) to perform tasks that may violate or restrict the rights and legitimate interests of participants in criminal proceedings, which is possible only after the introduction of rules and standards for the use of artificial intelligence in criminal proceedings in the criminal procedural legislation of Ukraine with the mandatory provision of such participants with the right to appeal the results of the use of this technology.

Key words: artificial intelligence, in absentia, criminal proceedings, special pre-trial investigation, special court proceedings.

Технологічний розвиток в останні роки призвів до активного використання технології Штучного інтелекту в багатьох сферах нашого життя. При цьому, потенціал даної технології може та повинен бути використаний у кримінальному провадженні.

Питанню використання штучного інтелекту у кримінальному провадженні присвятили свої наукові праці, зокрема, такі вітчизняні науковці: Г.К. Авдеева, І.В. Басиста, В.В. Блізнюк, А.Д. Дзюрбель, М.І. Демура, С.Ф. Денисов, М.В. Карчевський, Д.І. Клепка, А.П. Ліхтанська, В.О. Михайлов, В.Г. Павлов, О.В. Плахотнік, О.Е. Радутний, В.М. Страонов, О.О. Торбас, Ж.В. Удовенко, В.М. Шевчук, М.В. Шепітько, К. Яровий ті інші.

При цьому, серед іноземних вчених тематику використання технології штучного інтелекту досліджували, в тому числі: Райан Кало, Мартін Еберс, Грем Олд, Вілл

Дуглас Хевен, Ерік Дж. Іверсен, Йоганн Ло, Еліс Ліфгрін, Мелані Мітчелл, Брент Міттельштадт, Майкл Робертс, Кріс Рассел, Фабіан Стефані, Майкл Віл, Сандра Вахтер, Раймунд Верле, Лор Вайнантс, Фредерік Зуйдервен Боргезіус та інші.

Враховуючи стрімкий розвиток технологій Штучного інтелекту і розширення сфер його використання та зважаючи на необхідність нормативного регулювання цієї технології в Україні, подальше наукове дослідження використання Штучного інтелекту в різноманітних сферах життя, в тому числі, у кримінальному провадженні *in absentia* є актуальним та перспективним.

Станом на теперішній час в законодавстві України відсутній базовий нормативно-правовий акт, який встановлює правила використання технології Штучного інтелекту, в тому числі, у кримінальному провадженні.

Водночас, шлях розбудови нормативного регулювання Штучного інтелекту, який розпочався у 2020 році схваленням Кабінетом Міністрів України Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні триває до теперішнього часу.

Міністерством цифрової трансформації України на постій основі здійснюється робота стосовно розуміння Штучного інтелекту та напрацювання стандартів його використання.

Так, словник термінів у сфері Штучного інтелекту, підготовлений Міністерством цифрової трансформації України визначає Штучний інтелект як: 1) галузь (загальна назва сукупності інформаційних технологій, як-от алгоритмів, методів, підходів, моделей та сервісів, що займаються створенням та розвитком інтелектуальних систем, здатних виконувати завдання, які зазвичай вимагають людського інтелекту); 2) інструмент (організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань); 3) комп'ютерна програма (спроектована для роботи з різними рівнями автономності та може проявляти адаптивність після розгортання, і котра для явних або неявних цілей робить висновки на основі отриманих вхідних даних, як генерувати результати, зокрема, прогнози, контент, рекомендації або рішення, які можуть впливати на фізичне або віртуальне середовище [1].

Міністерством цифрової трансформації України у березні 2025 року презентовано посібник з порадами з відповідального використання штучного інтелекту публічними службовцями, у якому наведений перелік корисних ШІ-інструментів для пошуку інформації, аналізу великих обсягів даних, автоматизації документообігу та створення візуального контенту.

Даний посібник зазначає про наступні напрями можливого використання технології Штучного інтелекту публічними службовцями: 1) автоматизація рутинних завдань (ШІ може виконувати повторювані завдання, серед яких введення та обробка даних, класифікація інформації; 2) аналіз великих обсягів даних (ШІ здатний швидко обробляти великі масиви даних, виявляти закономірності та тренди, що допомагає ухвалювати більш обґрунтовані рішення); 3) передбачення та запобігання проблемам (за допомогою аналізу даних ШІ має здатність передбачати потенційні проблеми, зокрема, виникнення надзвичайних ситуацій, спалахи захворювань тощо); 4) персоналізація послуг (ШІ може аналізувати потреби окремих громадян і пропонувати персоналізовані послуги); 5) покращення комунікації (чат-боти на основі ШІ здатні надавати автоматизовані відповіді на поширені запитання громадян); 6) оптимізація міського планування (аналіз даних про місто); 7) управління інфраструктурою

(моніторинг стану інфраструктури); 8) покращення екологічної ситуації (аналіз відомостей про забруднення довкілля, прогнозування природних катаклізмів); 9) забезпечення безпеки громадян (обробка даних із камер відеоспостереження) [2].

Крім того, Міністерством цифрової трансформації України також було підготовлено Білу книгу з регулювання ШІ в Україні, в якій звертається увага на відсутність в Україні юридично обов'язкового і спеціального закону зі штучного інтелекту та нагальну необхідність імплементації Регламенту ЄС № 2024/1689 від 13.06.2024 «Artificial Intelligence Act» [3].

Регламент Європейського Союзу 2024/1689 від 13.06.2024 «Artificial Intelligence Act» (Закон про штучний інтелект) на рівні Європейського Союзу став першим комплексним актом, який визначив правила використання штучного інтелекту.

Даний Регламент ЄС шляхом запровадження переліку високо ризикових систем штучного інтелекту визначив сфери використання систем штучного інтелекту правоохоронними органами або від їхнього імені установами, органами, службами на підтримку правоохоронних органів: – оцінка ризику того, що фізична особа стане жертвою кримінальних злочинів; – поліграфи чи подібні інструменти; – оцінки надійності доказів кримінальних правопорушень під час розслідування або судового переслідування; – оцінка ризику вчинення або повторного правопорушення фізичною особою; – оцінка особистих рис і характеристик або минулої злочинної поведінки фізичних осіб або груп; – профілювання фізичних осіб під час виявлення, розслідування або судового переслідування кримінальних правопорушень [4].

Окрім того, Artificial Intelligence Act (Закон про штучний інтелект) передбачає можливість використання інструментів штучного інтелекту для підтримання повноважень суддів приймати рішення або незалежність суддів, однак містить певне застереження, що інструменти штучного інтелекту не повинно замінювати суддів, а тому остаточне прийняття судових рішень має залишатися діяльністю, керованою людьми. При цьому, в спосіб визначення переліку високо ризикових систем штучного інтелекту Закон про штучний інтелект встановлює, зокрема, такі сфери використання Штучного інтелекту у сфери правосуддя: 1) використання судовим органом або від його імені для надання допомоги судовому органу в дослідженні та тлумаченні фактів і закону; 2) застосування закону до конкретної сукупності фактів, або для використання подібним чином в альтернативному вирішенні спорів [4].

Вітчизняні вчені в своїх працях зазначають про наступні форми використання технології Штучного інтелекту у кримінальному провадженні.

Так, Плахотнік О.В. на підставі аналізу досвіду судів Китаю у формуванні великих даних та впровадження систем штучного інтелекту вважає, що при вирішенні процесуальних питань щодо заходів забезпечення кримінального провадження чи обрання запобіжних заходів штучний інтелект може допомогти у роботі слідчого судді, а тому можна створити проект автоматичного генерування судових рішень в Україні, що безумовно підвищує ефективність та спрощує процедуру прийняття процесуальних рішень з погляду процесуальної економії [5, с. 54–55].

При цьому, Ліхтанська А.П., Михайлов В.О. звертають увагу, що можливість запровадження штучного інтелекту при перевірці заяв та повідомленні про злочини дозволить уникнути необґрунтованих відмов при реєстрації заяв в Єдиному реєстрі досудових розслідувань, що значно зменшить навантаження на судову систему. Оскільки можливості штучного інтелекту надають перевагу людському потенціалу в частині фіксації, попередження та завчасного реагування на правопорушення. Водночас вже на теперішній час технології ШІ активно використовуються за напрямком розпізнавання обличчя [6, с. 123, 124].

Демура М.І., Клепка Д.І. виокремили три основні напрями використання Штучного інтелекту в сфері кримінального судочинства: 1) попередження кримінальних правопорушень; 2) використання на стадії досудового розслідування; 3) використання на стадії судового розгляду [7, с. 555].

Важливими є напрацювання науковців щодо напрямків використання штучного інтелекту у кримінальному провадженні щодо певних воєнних злочинів, оскільки щодо злочинів проти основ національної безпеки України, а також проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку здійснюється кримінальне провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (*in absentia*).

Так, на переконання Авдєєвої Г. К. та Шевчук В. М. серед напрямків застосування штучного інтелекту в розслідуванні воєнних злочинів в Україні є: 1) аналіз супутникових знімків (для ідентифікації місць скоєння воєнних злочинів); 2) аналіз відео- та фотоматеріалів (в тому числі, для ідентифікації підозрюваних та свідків, а також для встановлення криміналістично-значущої інформації); 3) обробка аудіоматеріалів (зокрема, для допомоги в ідентифікації голосів); 4) аналіз соціальних мереж (для виявлення зв'язків між особами та ідентифікації осіб, які можуть бути свідками); 5) аналіз даних з медичних закладів (в тому числі, для ідентифікації тіл жертв воєнних злочинів, встановленні причини смерті); 6) розпізнавання обличч (за допомогою фото та відео з місць вчинення воєнних злочинів з метою ідентифікації осіб, причетних до вчинення злочинів та встановлення свідків); 7) аналіз текстової інформації (сприятиме ідентифікації підозрюваних і свідків та з'ясуванню криміналістично значущої інформації) [8, с. 494–495].

Водночас, важливими є також дослідження стосовно використання Штучного інтелекту у криміналістичній діяльності.

Стратонов В.М. та Дзюрбель А.Д. вважають, що Штучний інтелект (ШІ) пропонує значні можливості для вдосконалення процесу криміналістичного профілювання злочинців у наступні способи: аналіз великих масивів даних; обробки природної мови (NLP) для аналізу текстів; прогнозування місць можливих злочинів (геопросторовий аналіз); ідентифікація психопатичних рис та емоційного стану осіб; створення персоналізованих моделей злочинців; підтримка слідчих у реальному часі шляхом автоматичного зведення даних із різних джерел для оперативного прийняття рішень та коригування планів розслідування; виявлення потенційних злочинців за поведінковими особливостями [9, с. 25].

На теперішній час як зазначає К. Яровий Штучний інтелект правоохоронними органами вже використовується для: 1) виявлення та фіксації фактів, що містять ознаки кримінального злочину, включаючи, виявлення порушень природоохоронного характеру, таких як браконьєрство, незаконний видобуток корисних копалин та незаконна порубка лісу; 2) ідентифікація осіб та власників транспортних засобів у разі вчинення ними правопорушення на дорогах; 3) проведення повітряних розвідок, шляхом використання безпілотників; 4) здійснення пошуку людей, які загубилися в лісі або у горах [10, с. 72].

Досить цікавим є соціологічне дослідження «Перспективи та межі використання штучного інтелекту в кримінальному процесі» проведене в період з 21.11.2023 по 04.01.2024 серед суддів, прокурорів та адвокатів, які мають досвід роботи від трьох років та спеціалізацію в кримінальному правосудді. Результати даного соціального дослідження свідчать про наступне:

– бар'єром імплементації технологій на базі Штучного інтелекту в систему правосуддя України є відсутність правового регулювання застосування «штучного інтелекту»;

– серед випадків, в яких можливе застосування штучного інтелекту респонденти назвали, в тому числі, фінансові злочини та воєнні злочини;

– серед етапів кримінального провадження на яких респонденти допускають ефективне використання технологій на базі ШІ є спеціальне досудове розслідування (15% судді, 26% прокурори, 17% адвокати);

– позитивне ставлення переважної більшості респондентів до наступних можливостей використання систем ШІ у кримінальному провадженні: 1) ШІ як інструмент (пошук та узагальнення (резюмування) інформації; побудова мережі зв'язків між документами / файлами); 2) генерування тексту (розшифровка записів судових слухань чи допитів; переклад тексту з української та на українську; підготовка типових юридичних текстів (повістки, повідомлення, договори etc.); підготовка інших текстів (зокрема, наукових статей, прес-релізів etc.)); 3) обробка даних (дактилоскопічна експертиза; судова генетична експертиза; ідентифікація особи підозрюваного; 3D моделювання ситуації; товарознавча експертиза; містобудівна експертиза; фінансові розвідки; аналіз тілесних ушкоджень); 4) ШІ як суб'єкт права (підготовка досудової доповіді; попередження кримінальних правопорушень); 5) прийняття рішень (визначення міри покарання; визначення розміру штрафу; прийняття рішень у справах незначної складності);

– висока підтримка конкретних технологічних рішень для виконання механічних завдань (рішення для пошуку та узагальнення інформації вважають перспективними 91% суддів, 77% прокурорів та 86% адвокатів; рішення для розшуку та ідентифікації особи – близько 83% опитаних в кожній когорті фахівців; рішення для обробки та впорядкування великих масивів даних вважають перспективними 77% суддів, 69% прокурорів та 79% адвокатів) [11].

Для визначення напрямів та форм залучення систем Штучного інтелекту до кримінального провадження *in absentia* необхідно визначити особливості цього режиму кримінального провадження.

Кримінальне провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого може складатися з: 1) обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (ч. 6 ст. 193 КПК України); 2) спеціального досудового розслідування (ст.ст. 297¹–297⁵ КПК України); 3) спеціального судового провадження (ст. 323 КПК України).

Особливостями здійснення кримінального провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (*in absentia*) порівняно з загальним порядком зважаючи на предмет даного дослідження є, зокрема, наступне: 1) здійснюється на підставі ухвали слідчого судді (суду); 2) здійснюється за відсутності підозрюваного, обвинуваченого, але за обов'язкової участі захисника; 3) здійснюється лише стосовно повнолітнього підозрюваного, обвинуваченого, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, а також стосовно підозрюваного, обвинуваченого, стосовно яких уповноваженим органом прийнято рішення про передачу їх для обміну як військовополонених і такий обмін відбувся; 4) щодо чітко визначених злочинів, в тому числі, проти основ національної безпеки України, а також проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; 5) за неможливості здійснення провадження в загальному порядку; 6) здійснюється з обов'язковим дотримання додаткових гарантій реалізації прав підозрюваним, обвинуваченим; 7) свідомого волевиявлення підозрюваного, обвинуваченого щодо відмови від права особисто приймати участь у кримінальному провадженні; 8) наявність окремого

порядку повідомлення підозрюваного, обвинуваченого; 9) специфіка доказування у кримінальному провадженні за відсутності підозрюваного, обвинуваченого [12].

Можливості використання Штучного інтелекту у кримінальному провадженні *in absentia* можуть бути реалізовані: 1) при обранні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою за відсутності підозрюваного, обвинуваченого; 2) у спеціальному досудовому розслідуванні; 3) у спеціальному судовому провадженні.

Наукові напрацювання вітчизняних вчених щодо залучення систем Штучного інтелекту до кримінального провадження зважаючи на існуючі правила і практику використання технології Штучного інтелекту у Європейському Союзі та враховуючи особливості кримінального провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (*in absentia*) надають можливість визначити наступні напрями та форми залучення систем Штучного інтелекту до кримінального провадження *in absentia*:

1) до моменту нормативного врегулювання питання використання Штучного інтелекту у кримінальному провадженні дана технологія може використовуватися для виконання, зокрема, наступних технічних (механічних) завдань: пошук та узагальнення певної інформації, в тому числі, судової практики; обробка та впорядкування великих масивів даних (зокрема, інформації отриманої від оператора телекомунікаційних послуг щодо деталізації телефонних з'єднань певного абонентського номеру); розшифрування записів судових слухань та допитів; переклад тексту з української та на українську; – допомога у підготовці нескладних юридичних текстів (зокрема, повісток, повідомлень); аналіз соціальних мереж, в тому числі, відео-та фотоматеріалів, які в них містяться; певна обробка, упорядкування вихідних даних для експертних досліджень; обробка даних із камер відеоспостереження для ідентифікації осіб;

2) після ухвалення нормативно-правового акту щодо визначення правил використання технології Штучного інтелекту в кримінальному провадженні: – оцінка доказів кримінальних правопорушень під час спеціального досудового розслідування та спеціального судового провадження; участь при прийнятті певних рішень (зокрема, стосовно оцінки ризиків при обранні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою за відсутності підозрюваного обвинуваченого; визначенні міри покарання); проведення експертних досліджень об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального правопорушення; дослідження та тлумачення певних фактів у кримінальному провадженні; інші можливості, які також можуть порушувати (обмежувати) права та законні інтереси учасників кримінального провадження.

Таким чином, на теперішній час головною перешкодою використання всього потенціалу технологій Штучного інтелекту у кримінальному провадженні, у тому числі, за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (*in absentia*) є відсутність нормативно правового акту, який б визначає правила і стандарти використання Штучного інтелекту в Україні.

З огляду на положення кримінального процесуального законодавства України можливості використання Штучного інтелекту у кримінальному провадженні *in absentia* можуть бути реалізовані: 1) при обранні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою за відсутності підозрюваного, обвинуваченого; 2) у спеціальному досудовому розслідуванні; 3) у спеціальному судовому провадженні.

Можливості практичного залучення технології Штучного інтелекту до кримінального провадження *in absentia* можуть бути систематизовані на дві групи: 1) для виконання технічних (механічних) завдань, в тому числі, до моменту нормативного врегулювання питання використання Штучного інтелекту у кримінальному провадженні; 2) для виконання завдань, під час яких можуть порушуватися, обмежуватися права

та законні інтереси учасників кримінального провадження, що можливо лише після запровадження у кримінальному процесуальному законодавстві України правил і стандартів використання Штучного інтелекту в кримінальному провадженні, які будуть забезпечувати таким учасникам право на оскарження результатів використання вказаної технології.

Список використаних джерел:

1. Словник термінів у сфері Штучного інтелекту. URL: [https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D0%B2%20%D1%83%20%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D1%96%20%D0%A8%D0%86%20\(1\).pdf](https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D0%B2%20%D1%83%20%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D1%96%20%D0%A8%D0%86%20(1).pdf)
2. Поради з відповідального використання штучного інтелекту публічними службовцями. URL: <https://sud.ua/uk/news/ukraine/326584-kak-gossluzhaschim-integrirovat-iskusstvennyu-intellekt-v-ezhednevnyu-rabotu-rekomendatsii-ot-mintsifry>
3. Біла книга з регулювання ШІ в Україні: бачення Мінцифри. URL: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/docs/%D0%A0%D0%B5%D0%B3%D1%83%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%A8%D0%86.pdf>
4. REGULATION (EU) 2024/1689 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 13 June 2024 laying down harmonised rules on artificial intelligence and amending Regulations (EC) No 300/2008, (EU) No 167/2013, (EU) No 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 and (EU) 2019/2144 and Directives 2014/90/EU, (EU) 2016/797 and (EU) 2020/1828 (Artificial Intelligence Act). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401689
5. Плахотнік О.В. Практичне застосування штучного інтелекту у кримінальному провадженні. *Вісник кримінального судочинства*. 2019. № 4. С. 45–57. DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2019.4/45-57>
6. Ліхтанська А.П., Михайлов В.О. Практичне застосування штучного інтелекту у кримінальному провадженні. *DICTUM FACTUM* № 1(15) (2024). с. 120–125. DOI: <https://doi.org/10.32703/2663-6352/2024-1-15-120-125>
7. Демура М.І., Клепка Д.І. Перспективи застосування штучного інтелекту у галузі кримінального судочинства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 554–558. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/133>
8. Шевчук В. М. Використання технологій штучного інтелекту та спеціальних знань у розслідуванні воєнних злочинів / В. М. Шевчук, Г. К. Авдєєва // *Правнича наука та законодавство України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану : монографія / редкол.: В. А. Журавель, Н. С. Кузнецова, О. М. Бандурка [та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. Харків, 2023. С. 491–503.*
9. Стратонов В.М., Дзюрбель А.Д. Використання штучного інтелекту та інформаційних можливостей у створенні профіля злочинця. *Науковий вісник Херсонського державного університету, серія юридичні науки*, 2024. Вип. 5 DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2024-5-4>
10. Яровий К. Штучний інтелект як інструмент протидії злочинності. *Юридичний вісник*. 2024. 2. С. 68–76. DOI <https://doi.org/10.32782/yuv.v2.2024.9>
11. Соціологічне дослідження «Перспективи та межі використання штучного інтелекту в кримінальному процесі». URL: <https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2024/02/ai.pdf>
12. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. №4651-VI. *Верховна Рада України*: [сайт]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>